

Wilhelmina (Mieke) Steensma is geboren op 3 januari 1924 in Sindanglaoet, NOI. Ze had een drie jaar oudere broer Gé.

Ze brengt haar jeugd in Indonesië door. Haar ouders werkten 'in de suiker', in de laagvlakte maar daar was geen middelbare school is, dus Mieke en haar broer zaten in de kost in Bandung. Nederlanders in Nederlands Indië hadden eens in de zes jaar een half jaar verlof. In 1938 hadden haar ouders verlof en het gezin ging naar Nederland. Haar ouders lieten Mieke met haar broer achter bij familie Kortenoever in Gouda, zodat ze in Nederland de hoogste klassen van de HBS af konden maken en konden studeren. Dit gebeurde met veel Indisch-Nederlandse kinderen. Haar moeder was reumatisch en kwam vlak voor de oorlog begon naar Nederland om hier door een arts behandeld te worden. Haar vader kon zo snel niet weg en bleef tijdens de oorlog in Indië. Hij was reserveofficier en zat vier jaar in krijgsgevangenschap maar overleefde de oorlog.

Mieke zat bij Scouting en op zwemmen. Mogelijk was ze lid van Groep 1 - de Kastanujogroep van de NPG in Gouda. Deze groep werd in 1930 opgericht, kreeg in 1934

haar naam en werd in 1938 gesplitst in een landgroep en een watergroep. Waarschijnlijk was Julie Laurence Redeke-Hoek, de moeder van Lies Redeke, ook bij deze groep betrokken. Ze was hoofdbestuurslid van het Nederlands Meisjesgilde en woonde in Gouda. Haar gildenaam was Ivag = Ik Vind Alles Goed. Na de oorlog werd dit ook de naam van één van de vendels van de groep. Mieke ging met de groep op kamp en is op de foto de 3e van links.

Mieke werd veel uitgenodigd door de ouders van vriendinnen. Ze ging er eten en werd voor allerlei verjaarspartijtjes gevraagd. Ze is zo bevriend geraakt met Jetje Carla Mogendorff. Carla had twee broers en kwam uit een gegoede Joodse familie in Gouda. Haar vader had een leerhandel. Mieke was er kind aan huis. In de oorlog was Mieke in opleiding als apothekersassistente in de stadsapotheek in Gouda.

Als de maatregelen tegen joden toenemen, besluit de familie Mogendorff onder te duiken. Ze vragen of Mieke hen niet in de steek willen laten. Ze krijgt hun onderduiknamen (de Vries) en -adres, op het Olympiaplein. Mieke brengt voedselbonnen en andere zaken naar het gezin. Niemand weet hiervan.

Op 19 juli 1943 wordt ze voor "Judenhilfe" opgepakt omdat ze in verband gebracht wordt met ondergedoken joden. Om haar aan het praten te krijgen werd ook haar moeder opgepakt. Ze werd opgesloten in een cel ver bij haar moeder vandaan, maar ze zingen in het Maleis en

houden elkaar zo op de hoogte. Haar moeder wordt vrijgelaten, maar Mieke ging op 22 juli op transport naar kamp Vught, met als reden 'jodenbegunstiging'.

Tijdens haar gevangenschap in kamp Vught, werd er een vrouw gestraft en opgesloten, omdat zij de haren had afgeknipt van een verradster. 89 andere vrouwen verklaarde zich solidair met die vrouw, in de verwachting dat zo'n grote opmars zou leiden tot haar vrijlating. Ze werden echter allemaal gearresteerd en verdeeld over 2 cellen om de nacht door te brengen. De enige reden dat er uiteindelijk 2 cellen zijn gebruikt, is omdat cel 115, met een grootte van 9 vierkante meter, al vol zat met 74 vrouwen. De overige moesten in de cel ernaast. Die nacht zijn er 10 vrouwen overleden en is er 1 chronisch gestoord gebleven. Mieke Steensma zat in de rustigere cel ernaast, maar kon de hele nacht niet slapen door het angstige gekrijs van iedereen in de cel naast haar. Toen in september 1944 de geallieerden in aantocht waren, werden gevangenen uit Kamp Vught in allerijl met de trein naar concentratiekamp Ravensbrück vervoerd.

Vanuit het vrouwenkamp Ravensbrück werd ze met vijftig niet-Joodse vrouwen door een administratieve fout naar een buitencommando in Reichenbach gestuurd. Dit was een Joods kamp van Telefunken. Toen ze op Denkdag, 22 februari 1945, onderweg was, had ze veel houvast aan de gedachte dat wereldwijd padvindsters aan elkaar dachten. Ze heeft in het kamp waar ze terecht komt een discussie met een oud padvindster over de waarde van Scouting. Dit verhaal is eind 1946 opgenomen in de Schalmei, het leidstersblad van het NPG.

Mieke overleefde de oorlog. Haar vriendinnetje Carla is in centraal Europa gestorven. Ze werd gedeporteerd naar Auschwitz, kreeg tyfus en stierf op 30 september 1944.

Na de oorlog wordt Mieke weer actief padvindster. Tijdens het bezoek van Lady Baden Powell aan Nederland, krijgt ze op 7 oktober 1946 van haar op het Binnenhof een *Oorlogsblaadje*. Padvindsters konden voor ieder jaar dat ze lid waren, een jaarblaadje krijgen. Omdat Scouting een groot deel van de oorlog verboden was, werd er een speciaal *Oorlogsblaadje* (oranje jaarblaadje) uitgereikt, speciaal bedoeld voor padvindsters die tijdens de oorlog hun padvindsterscontacten

hebben warm gehouden. Dit ondanks het risico dat dit met zich meebracht door het verbod door de bezetter. Ook Carla Jitta en Era Kayser kregen zo'n herinnering.

Na de oorlog trouwde Mieke met huisarts Gert van den Burger en was zijn assistente. Ze woonden in de Dorpstraat in Linschoten.

Van de ervaringen van de vrouwen in Ravensbrück is een documentaire gemaakt waaraan Mieke heeft meegewerkt.

Mieke is overleden op 24 juni 2014 in Oudewater.

Meer informatie

[Kamp Vught – Arjan Jumelet \(wordpress.com\)](#)

[Mieke Steensma - Theatervoorstelling Overleven Is Herinneren Gouda](#)

[Philips-Kommando - Erfgoed van de Oorlog](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisiesgilde, jrg 17, 1946, no 12, 1946 » 1946-10 - Pag. 2 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvindsters, jrg 29, 1946-1947, no 1, 1946 » 1946-10 - Pag. 5 | Delpher](#)

[Theater | DE WILDE WEG | Linschoten](#)

[Documentaire | Vrouwen van Ravensbrück \(vrouwenvanravensbruck.nl\)](#)

[Gouwenaar schrijft boek over 652 vrouwen in kamp Ravensbrück | Gouda | AD.nl](#)

[Wilhelmina \(Mieke\) van den Burger - Steensma † 24-06-2014 overlijdensbericht en condoleances - Mensenling.nl](#)

[Over de groep – Waterscouting Kaštanujo \(kastanujo.nl\)](#)

[FS: Fluwelensingel 70A – Familie Suijs](#)

[De schalmei; officieel orgaan voor besturen en leidsters van het Nederlandsche](#)

[Meisiesgilde, jrg 18, 1947, no. 2, 1947 » 1947-02 - Pag. 3 | Delpher](#)

[Nieuwe Apeldoornsche courant » 01 okt 1946 - Art. 2 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.